

Hej alla flygvänner! **GOD JUL OCH GOTT NYTT ÅR!**

CORONAVIRUSÅRET 2021

Så har vi nu gått igenom vårt andra pandemi år - 2021- alla förhoppningsvis med, hälsan i behåll.

Liksom föregående år har verksamheten drabbats hårt med inställda möten och oerhört begränsad annan form av verksamhet. På grund av pandemin har vi inte kunnat hålla något stadgeenligt årsmöte 2021 och endast ett begränsat antal styrelsemöten. Den styrelse som valdes på årsmötet 2020 har därför i stort sett fortsatt sitt arbete även under 2021. Dock kanske nästa år kan bli bättre, i takt med att allt fler blir vaccinerade, så att våra myndigheter kan börja släppa på restriktionerna och vi kan börja träffas igen i möten och föredrag.

Flyghistoriskt var året trots allt nog så intressant.

Politikerna i Västerås ville av kostnadsskäl lägga ned Hässlö flygplats men möttes av en sådan publikal opinionsstorm i frågan, att dessa valde att låta folk säga sitt i en regional folkomröstning.

Resultatet av den folkomröstningen blev ett överväldigande nej till att lägga ned flygplatsbolaget på Hässlö flygplats och därmed bevara flygfältet med dess verksamhet.

Eftersom en folkomröstning dock endast är rådgivande, måste politikerna ändå ta ett formellt beslut i frågan, vilket i skrivandets stund ännu inte gjorts, varför hotet om nedläggning ännu inte får anse vara helt över.

Att flygplatsen bevaras är inte minst viktigt för oss i SFF-M, då vi ju har vårmöteslokal i Flygets Hus på området.

På Hässlö har vi ju också flygskolan som utbildar piloter som tekniskt tycks hänga med i sin tid. Enligt vad nyligen uppgivits i media har flygskolan nu beställt inte mindre än 30 eldrivna flygplan för utbildning av piloter på den typen av flygplan.

Likaså har vi ju på Hässlö det oerhört förnämliga Västerås Flygande Museum med dess flygbara veteranflygplan och dess förnämliga samling av simulatorer tillgängliga för allmänheten att pröva.

På SFF-sidan pågår centralt ett arbete med att ändra stadgarna med avseende på regionernas juridiska status. Tanken är att regionerna skall bli mera självständiga enheter under SFF. Detta kommer att beröra även oss i SFF-M och våra egna stadgar från 2008.

VERKSAMHETEN 2021

Styrelse

2021 års styrelse (baserad på årsmötet 2020 men modifierad p.g.a. omständigheterna under pandemiåret 2021) har i sin helhet sett ut som följer:

Ordförande	Lars Hermansson
Vice ordförande	Vakant
Sekreterare	Sture Nordgren
Kassör	Hans Karlsson-Nyhlén
Hemsida och IT	Jan Zingmark
Ledamot	Tom Ax
Ledamot	Mikael Stenhöjd
Ledamot	Anders Jerregård
Revisor	Jan Stoltz
Valberedning	Avgående styrelse

Verksamhet

Under året har 2 styrelsemöten hållits i Flygets Hus i Västerås.

SFF-M sekreterare har dessutom deltagit i ett digitalt regionsmöte med SFF om regionernas status inom SFF. Härom har under året också en grupp i styrelsen, under ledning av vår sekreterare, arbetat med SFF om kommande ändringar i stadgarna, för att möjliggöra den ändring i i regionernas status, som SFF vill göra under kommande verksamhetsår.

Detta arbete fortgår i skrivandets stund och kommer att läggas fram för deltagarna till beslut i kommande SFF-M årsmöte 2022, om ärendet hinner färdigställas till dess.

Medlemmar

Vid årets början fanns 319 medlemmar registrerade.

Rune Domås död

Rune på SFF-M möte

Han var medförfattare till och satt redaktionen för boken Flyget i Mälardalen som vi i Region Mälardalen tog fram. Den gavs ut som SFF årsbok 2017.

Han var flygintresserad i hela sitt liv, provade glidflygplan 1943 och tog flygcertifikat 1962.

Vi får med sorg i hjärtat meddela att en kär vän och mångåriga medarbetare Rune Domås avled 31 oktober i kretsen av sina närmaste. Han hade just fyllt 93. Vi har Rune att tacka att vår regionförening bildades 2008. Han var dess ordförande de första åren och ingick i styrelsen fram till 2019 då hans hälsa satte käppar i hjulet för fortsatt medverkan.

SFF-M styrelsemöte i Gula Villan

Som byggnadsingenjör på K-Konsult och senare i egen firma var han projektledare för bygg- och anläggningar med specialitet flygplatser inklusive operativa frågor. Bland annat stöttade han Eskilstuna kommun i den civila utvecklingen av Eskilstuna Flygplats. Han hjälpte även till vid flygplatsens miljöprovning i början på 2000-talet.

Rune har i sin gärning betytt mycket för utvecklingen av det civila flyget i Västerås. Han grundade Västeråsflyg Ekonomisk Förening, som utvecklades till Basair AB 1969. Bolaget bedrev affärsflyg med bland annat ASEA som kund.

Basair flygplansflotta

1987 var han med och skapade Västerås Flygande Museum. Han har även varit drivande i

Rune och Västerås Flygmuseum

veteranflygplan, två Sk 50 och en Sk 16.

Det blev in fin avslutning på en stämningsfull begravning med koppling till Runes insatser för flyget.

Rune Vi saknar Dig

Kommande årsmöte

Kommande årsmöte blir ett dubbelt årsmöte 2021/22 och är planerat att äga rum den 17 februari kl 18, plats enligt senare. Detta förutsätter dock att inte pandemin lägger hinder i vägen igen. Årsmötet kommer att påannonseras på vår hemsida <https://sffmalardalen.se>

I mitten en Sk 16 flankerad av två Sk 50

VERKSAMHETEN 2022.

Styrelse

Ny styrelse måste väljas på kommande årsmötet i februari 2022 och det efterföljande konstituerande styrelsemötet. Årsmötet väljer ordförande och ledamöter. På det efterföljande konstituerande styrelsemötet fördelas arbetsområdena på valda styrelsemedlemmar.

Verksamheten

Vi hoppas från styrelsens sida att vi skall kunna komma tillbaka till "normal" verksamhet igen under nästkommande år. Vi har redan nu idéer om sammankomster med tänkbara föredrag i flygets hus i Västerås. Det kommer att påannonseras via mejl och på vår hemsida i vanlig ordning. Vad gäller övrig verksamhet får vi se vad som kan hända.

För att inte överanstränga vår ekonomi måste vi så långt som möjligt använda oss av mejl när det gäller vår korrespondens. Vi är, som sagt, i Mälardalen mer än 300 medlemmar. Av dessa saknar många angiven mailadress. Har du, som läser detta, mejl, men inte meddelat oss detta, ber vi dig snarast meddela vårt (SFF-M) kansli din mejladress, annars riskerar du att inte få all

den dokumentation vi vill sända ut.

Kansliet kan nås på kansli@sffmalardalen.se eller via vår hemsida.

LOKAL FLYGHISTORIA

Regionen (SFF-M) har en hundraårig flyghistoria bakom sig. När första världskriget slutade 1918 skedde en allmän nedrustning militärt utom vad gällde luftförsvaret. Här hade erfarenheterna från första världskriget lärt försvarsmakten att luftförsvaret i vårt land måste satsas på, något som kom att beröra vår region ordentligt. I Västmanlands Läns Tidning (VLT) kunde man den 16 september 1921 läsa om vad som var på gång i frågan om flygets utveckling i vår region. Rubriker och text, se nedan.

Flottans flygstation flyttas till Västerås?

Underhandlingar föras mellan marinförvaltningen och Västerås skeppsvarv.

Frågan aktuell genom branden vid Gälärvarvet i Stockholm.

Enligt vad Länstidningen erfarit pågå för närvarande underhandlingar mellan marinförvaltningen och aktiebolaget Västerås Skeppsvarv om förflyttning av flottans flygstation och verkstadscentral till Västerås. Verksamheten vid skeppsvarvet ligger som bekant nere och bolaget har för någon tid sedan utbjudit sina anläggningar till marinen.

Frågan om förflyttning av flottans flygstation i Stockholm har aktualiserats till följd av branden vid Galärvarvet. Detta varv användes nu som verkstadscentral, provflygningstation och som bensin- och oljedepå för marina flygbåtar. Platsen anses emellertid vara föga lämplig härför. Senast har Sv. D. (Svenska Dagbladet) framhållit vådan för Nordiska museets samlingar genom närbelägenheten till varvet. Museet ligger nämligen endast ett 50-tal meter från Galärvarvet med dess upplag av bensin och olja. Flygmaskinernas stationerande där innebär vidare en stor risk för eldfara. Därjämte framhålls det olämpliga uti att förlägga verkstadscentralen till en så pass utsatt punkt som Galärvarvet, vartill kommer att platsen ur flygarsynpunkt utan all diskussion är högst olämplig ----- chefen för marinens flygväsen kommendörkapten Lübeck har vid upprepade tillfällen framhållit att varvet är absolut olämpligt vid provflygningar av materialen.

Om man sålunda på fackmannahåll är tämligen ense om att marinens flygstation bör flyttas så är man däremot ännu icke på det klara med vart man ska flytta den. Chefen för marinförvaltningen, amiral Lindberg, lär hysa den uppfattningen att det vore lyckligast om större delen av marinens flygväsen kunde koncentreras till den planerade stationen vid Hägernäs. Förberedande åtgärder i sådan riktning ha också tagits genom framställning till k. m:t (kunglig majestät) om äskande vid nästa riksdag om 178 950 kr för 1922 och första halvåret 1923 för fortsatta utbyggningar vid Hägernäs.

Emellertid har nu Västerås Skeppsvarvs anbud tillkommit och det förefaller som om detta borde tagas under allvarligt övervägande, i all synnerhet som det av bolaget begärda priset är sådant att detta icke torde behöva lägga något hinder i vägen för affären. Representanter för marinförvaltningen ha också vid ett par tillfällen besökt Västerås för att bese skeppsvarvets anläggningar och undehandlingar pågå som sagt i frågan. En påtaglig fördel är ju att allt här är klappat och klart för en flygstations inrättande, det maskinella är fullt färdigt vartill kommer att platsens belägenhet torde vara synnerligen fördelaktig för ändamålet. Hägernäs ute i skärgården kan icke erbjuda samma skydd som Västerås inne i Mälaren, en

synpunkt som naturligtvis måste tillmätas stor betydelse vid frågans avgörande.

Avgörandet ligger ju i riksdagens hand och det gäller givetvis att pröva huruvida det statsfinanciella f. n. medger någon definitiv lösning av flottans flygstationsfråga. Denna sammanhänger ju också intimt med vad försvarsrevisionen kan komma att utstaka för riktlinjer för vårt luftförsvar.

Flygarna ha sympatier för förslaget

Direktör Holmqvist i A.-B. Mälaremission har i en intervju meddelat att Västeråsvarvet av sakkunniga förklarats vara synnerligen lämpligt ur teknisk synpunkt. Fjärden erbjuder nämligen startmöjligheter i alla riktningar. Och bakom varvet ligger stora öppna fält, där landningsmöjligheter för flygmaskiner finnas om så skulle behövas. Stor fördel måste också anses ligga uti all den storindustri, särskilt Asea, som finnas koncentrerad till Västerås och vilken i

sina verkstäder kan stå till tjänst med nära nog vilka hjälparbeten som helst.

Inga nybyggnader behövs, endast smärre ändringsarbeten behöva utföras. Allt finns färdigt att flytta in uti, verkstadslokaler, förrådsrum, hangarer. Och den slip som finnes, lämpar sig utmärkt för upphalning av flygbåtar. Och utrymmet förklarar vara fullt tillräckligt ur alla avseenden.

Bolaget disponerar även flera bostadshus, vilka kunna få köpas eller förhyras, allt efter önskan. Priset för det hela ställer sig också mycket billigt, hela summan torde komma att gå lös på något över en halv miljon kronor.

Bland flygarna lär det finnas stora sympatier för förslaget, då de på detta sätt skulle få en helt annan enhetlighet över hela sitt arbete.

Den 21 september 1921 kom så nästa reportage i frågan om flygvapnets dåtida utveckling. Denna gång handlade det om landflygfält i regionen dvs Hässlö flygfält..

Processen, som började för jämnt 100 år sedan, ledde ju så småningom till att både flottans flygstation (sedermera CVV) och Hässlö flygplats (Första Flygkåren) kom till. Det tog emellertid tid, i själva verket hela 1910 talet. Riksdagsbeslutet i frågan kom först 1925. Flottans flygstation vid Mälarkusten kom först och första flygkåren därefter, båda i slutet av 1910 talet. Flygfältet blev inte helt klart förrän en bit in på 1930 talet. Västerås andra flygfält, Johannisberg, kom till först under krigsåren på 1940 talet.

Kontaktuppgifter:

Svensk Flyghistorisk Förening region
Mälardalen (SFF-M)

Postadress:

Hässlögatan 4, 721 31 Västerås

Mejl kansli: kansli@sffmalardalen.se

Hemsida: <https://sffmalardalen.se>

